

Møte torsdag den 6. november kl. 10 President: **I n g e L ø n n i n g**

D a g s o r d e n (nr. 12):

1. Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2003 av 20. juni 2003 om innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1406/2002 om opprettelse av et europeisk sjøsikkerhetsbyrå (EMSA)
(Innst. S. nr. 21 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 2 (2003-2004))
2. Innstilling fra kommunalkomiteen om endring i statsbudsjettet for 2003 om strakstiltak for pionerdykkerne i Nordsjøen
(Innst. S. nr. 9 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 85 (2002-2003))
3. Innstilling fra kommunalkomiteen om ILOs 90. internasjonale arbeidskonferanse i Genève, 3.-20. juni 2002
(Innst. S. nr. 10 (2003-2004), jf. St.meld. nr. 42 (2002-2003))
4. Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om Datatilsynets og Personvernemndas årsmeldinger for 2002
(Innst. S. nr. 17 (2003-2004), jf. St.meld. nr. 34 (2002-2003))
5. Referat

*Minnetaler over tidligere stortingsrepresentanter
Håkon Kyllingmark og Petter Thomassen*

Presidenten: Ærede medrepresentanter! Tidligere stortingsrepresentant og statsråd *Håkon Kyllingmark* avgikk ved døden 11. august i år, 88 år gammel.

Håkon Kyllingmark ble født i Honningsvåg 19. januar 1915. I tillegg til middelskoleeksamen i 1931 og handelskoleeksamen i 1935 gjennomførte han i årene 1933–1934 Hærens artilleris befalsskole og i 1937 Hærens flyvåpens speiderskole.

Frem til høsten 1939 kombinerte Kyllingmark sine sivile gjøremål som handelsreisende og agent med periodevis tjenestegjøring som vernepliktig offiser. Etter utbruddet av verdenskrigen tjenestegjorde han ved Hålogaland flyavdeling, først som nøytralitetsvakt i Finnmark og deretter i aktiv krigsdeltakelse, helt frem til kampene i Nord-Norge ble avsluttet i juni 1940. Allerede fra årsskiftet 1940/41 ble Kyllingmark engasjert i arbeidet med å bygge opp en organisert motstandsbevegelse i Nord-Norge. I 1943 måtte han flykte til Sverige og var derfra med i organiseringen og ledelsen av de militære hjemmestyrkene i Nordland og Troms. Han spilte en aktiv rolle i maidagene 1945 for å sikre en mest mulig ordnet overgang fra okkupasjon til fred. Etter frigjøringen gjenopptok han sin agenturforretning i Svolvær, samtidig som han fra 1947 til 1953 var distriktssjef i Heimevernet.

Kyllingmarks politiske karriere begynte allerede i 1945, da han ble innvalgt som medlem av bystyret i

Svolvær på en borgerlig fellesliste. Han meldte seg nokså snart inn i Høyre og fikk raskt en rekke tillitsverv i Unge Høyre, i Svolvær Høyre og i Nordland Høyre.

Ved stortingsvalget i 1953 ble Håkon Kyllingmark innvalgt på Stortinget fra Nordland fylke, noe som ble begynnelsen på en karriere i storting og regjering som varte helt frem til stortingsvalget i 1981, da han trakk seg tilbake fra aktiv politikk.

Håkon Kyllingmarks navn er først og fremst knyttet til samferdselspolitikken. Med unntak av et par år i sjøfarts- og fiskerikomiteen var han gjennom hele sin tid på Stortinget medlem av samferdselskomiteen. Likevel var det kanskje som samferdselsminister i regjeringen Borten fra 1965 til 1971 at Håkon Kyllingmark for alvor ble landskjent som en særdeles handlekraftig samferdselspolitiker. Mest kjent ble han nok for utbyggingen av kortbanenettet, som kom til å revolusjonere norsk luftfart. Men også telekommunikasjoner og veitbygging lå hans hjerte nær. Også på disse områdene var det rask vekst og utvikling i disse årene.

Allerede i 1958 ble Håkon Kyllingmark valgt til 2. viseformann i Høyre, en posisjon han hadde helt frem til 1970. Deretter var han i mange år medlem av Høyres sentralstyre. I 1958 ble han også valgt til medlem av Høyres gruppestyre. I perioden 1973–1981 var han nestformann i stortingsgruppen.

Som en av Høyres mest sentrale politikere var det ikke overraskende at John Lyng utpekte Håkon Kyllingmark som en av Høyres statsråder ved regjeringssannelsen i 1963, og det var heller ikke overraskende at Kyllingmark med sin krigserfaring og sin militære bakgrunn da fikk ansvaret for Forsvarsdepartementet.

Håkon Kyllingmark var engasjert på en rekke områder, og det er umulig å liste opp hans mange tillitsverv innenfor handelsnæringen, idretten og Røde Kors. Det er heller ikke mulig å gi en dekkende oversikt over hans mange offentlige verv, men det bør nevnes at han i en årrekke var styreformann i Kommunalbanken, at han var medlem av representantskapet i Norges Bank og var medlem til Nobelkomiteen, og at han i en årrekke hadde sentrale verv i Det Norske Luftfartselskap og i SAS.

Håkon Kyllingmark var høyt dekorert for sin krigsinnsats. Han hadde bl.a. St. Olavsmedaljen med ekegren to ganger, Deltagermedaljen med rosett, i tillegg til britiske, franske og amerikanske utmerkelser. I 1985 ble han utnevnt til Kommandør av St. Olavs Orden for samfunnsnyttig innsats.

Håkon Kyllingmark tilhørte en generasjon hvor begrepet «For konge og fedreland» var en dyp realitet og en klar forpliktelse til innsats. Kyllingmark levde opp til denne forpliktelsen både i krig og i fred. Han var en virkelig samfunnsbygger, ikke bare for sin egen landsdel, men for hele Norge. I Stortinget er Kyllingmark også husket som en lun og klok samtalepartner og som en solid lagspiller på tvers av partigrensene.

Tidligere stortingsrepresentant og statsråd *Petter Thomassen* er gått bort, bare 62 år gammel.

Petter Thomassen ble født 17. april 1941 i Salangen i Troms. De første årene ble sterkt preget av at familiens

(Presidenten)

småbruk ble innkvarteringssted for tyske soldater, samtidig som jordveien ble brukt som leir for russiske krigsfanger. Petter Thomassen har selv gitt en levende skildring av denne tiden i den prisbelønte boken «Barneår i krig» fra 1986.

Etter eksamen artium i 1960 studerte han ved Handelshøyskolen i København og ble siviløkonom i 1963. Etter studiene engasjerte han seg i den fremvoksende databransjen og var fra 1965 disponent i A/S Nordlandsdata i Bodø, en bedrift han bygde opp helt fra grunnen. I 1967 ble Petter Thomassen valgt til medlem av Bodø bystyre, et verv han hadde frem til 1975. Han engasjerte seg også i fylkespolitikken, var medlem av fylkestinget i Nordland fra 1971 til 1979. Han var medlem av fylkesutvalget og var i årene 1976–1977 også fylkesråd.

Etter å ha vært vararepresentant i perioden 1969–1973 ble Petter Thomassen ved valget i 1977 valgt til stortingsrepresentant fra Nordland. Hans stortingskarriere kom til å strekke seg frem til høsten 1997, bare avbrutt av periodene som industriminister i Willoch-regjeringen i 1985–1986, og som næringsminister i Syse-regjeringen i 1989–1990.

Gjennom sine 20 år på Stortinget hadde Thomassen en variert portefølje av komiteplasseringer. Han begynte i kommunal- og miljøvernkomiteen og kom deretter i finanskomiteen, hvor han også i to år var formann. Etter industriministerperioden hadde han et kort mellomspill i forbruker- og administrasjonskomiteen og kom deretter tilbake til finanskomiteen. Etter Syse-regjeringens avgang ble Petter Thomassen medlem av kirke- og undervisningskomiteen. I perioden 1993–1997 var han den første leder i den nyopprettede kontroll- og konstitusjonskomiteen og nedla et stor arbeid i å markere den nye komiteen som Stortingets sentrale kontrollorgan. De retningslinjer og rutiner som ble lagt til grunn under Thomassens ledelse av komiteen, er blitt retningsgivende for det videre arbeidet frem til i dag.

Petter Thomassen innehadde en rekke verv i Høyre. Han var bl.a. leder for Høyres distriktpolitiske utvalg, Høyres datapolitiske utvalg og Høyres trafikkutvalg. Han var 2. nestleder i partiet fra 1988 til 1990 og i flere år medlem av Høyres gruppestyre. I årene 1981–1985 var han nestformann i stortingsgruppen. Han var også sterkt engasjert i næringslivet, og listen over hans mange styreverv i nordnorsk næringsliv er imponerende lang.

I tillegg var han en flittig skribent og skrev en lang rekke bøker, også her med en imponerende variasjon i emnevalg. I tillegg til den allerede nevnte boken om barneår i krig spenner bøkene fra varehandelen i distriktpolitisk perspektiv over bl.a. yringsfrihet, edb-utviklingen og havbruksnærings muligheter frem til den siste boken, «En regjering fall», fra 1991.

Petter Thomassen ble en fremtredende rikspolitiker, men han glemte aldri hvor han kom fra. Nord-Norge stod alltid hans hjerte nærmest, og han var alltid levende engasjert i alle saker som hadde med utviklingen av den nordligste landsdel å gjøre. Det er fristende å nevne hans arbeid for å få etablert siviløkonomutdannelsen i Bodø

som eksempel på den type prosjekter som ble oppfattet som bortimot utopiske før Petter Thomassen grep fatt i dem.

Petter Thomassen hadde klare meninger om det meste, og han unnlot sjelden å gi uttrykk for dem. Han kunne ha en røff måte å være på og ble nok av og til oppfattet som skarp i kanten. Men samtidig satte han stor pris på folk som tok igjen, og viste alltid stor raushet overfor medrepresentanter og medarbeidere både i og utenfor eget parti. Kåre Willoch sa i sin tale i begravelsen at blandingen av konstruktiv frimodighet og lojalitet var Petter Thomassens sterkeste side. Det er en karakteristikk det er lett å være enig i.

Vi minnes Petter Thomassen og Håkon Kyllingmark for deres virke i Stortinget og lyser fred over deres minne.

Representantene påhørte stående presidentens minnetaler.

Presidenten: Følgende innkalte vararepresentanter har tatt sete:

For Buskerud fylke: John-Ragnar Aarset

For Hedmark fylke: Johnny Hult

For Oppland fylke: Tove Lehre

For Vestfold fylke: Vidar Andersen

Representanten Karin S. Woldseth vil fremsette et privat forslag.

Karin S. Woldseth (FrP): Jeg vil på vegne av stortingsrepresentantene Ulf Erik Knudsen, Arne Sortevik og meg selv fremme forslag om innføring av elevers rett til fritt skolevalg på videregående skole.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2003 av 20. juni 2003 om innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1406/2002 om opprettelse av et europeisk sjøsikkerhetsbyrå (EMSA) (Innst. S. nr. 21 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 2 (2003-2004))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 358)

S a k n r . 2

Innstilling fra kommunalkomiteen om endring i statsbudsjettet for 2003 om strakstiltak for pionerdykkerne i Nordsjøen (Innst. S. nr. 9 (2003-2004), jf. St.prp. nr. 85 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra kommunalkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Per Sandberg (FrP) (ordfører for saken): Det er en tilfreds, enstemmig og samstemt komite som står bak innstillingen. St.prp. nr. 85 for 2003–2004 har kommet i kjølvannet av et tidligere vedtak i Stortinget, der Regjeringen har fått fullmakt til å iverksette nødvendige tiltak for å bistå pionerdykkerne med råd og hjelp i økonomiske forhold i påvente av Regjeringens forslag til Stortinget med grunnlag i NOU 2003:5 Pionerdykkerne i Nordsjøen. Den saken er nå til behandling i komiteen, så den store debatten tas ikke i dag. Men det er vel grunnlag for å si at det som har skjedd siden saken dukket opp i 1999, og fram til i dag, er veldig bra – alle partier står bak de nødvendige tiltakene som må til for at pionerdykkerne skal få honnør for og erstatning som følge av den jobben som er gjort.

Jeg skal ikke gå noe nærmere inn på St.meld. nr. 47 for 2002–2003. Jeg vil bare kort få vise til at Den nasjonale forskningsetiske komite for medisin, NEM, i lengre tid har arbeidet med forsøksdykk i Nordsjøen som sak, og at man allerede i februar vil arrangere et seminar om dykking og forskning. I den sammenhengen vil jeg gjerne også få vise til et program på NRK for ikke så lenge siden, der man virkelig fikk innsikt i de skadene som disse dykkerne har pådratt seg som følge av dykkene, og det presset de virkelig følte seg utsatt for for å få disse dykkene gjennomført.

Jeg viser også til at Knut Ruyter, som er sekretariatsleder i NEM, uttalte følgende:

«På grunnlag av den dokumentasjonen som ble lagt frem for forskningsetiske komiteer den gang, og det vi nå vet om senskader ved dykking, kan man i ettertid si at dykk nummer 2 og 3 ikke skulle vært gjennomført.»

Med dette har jeg kanskje forskuttert noe av det som ligger i behandlingen av St.meld. nr. 47. Det denne saken gjelder, er at vi raskt kom på banen i forhold til å avhjelpe situasjonen for disse pionerdykkerne på et tidlig tidspunkt, og så får vi håpe at man ved behandlingen av St.meld. nr. 47 også får satt på plass det disse pionerdykkerne fortjener.

Peter Skovholt Gitmark (H): Denne saken omhandler en straksbevilgning på 10 mill. kr for å hjelpe pionerdykkerne, som har gjort en fenomenal innsats for vår verdiskapning, i en akutt og prekær økonomisk situasjon. Jeg ønsker å rose statsråden for den handlekraft som statsråden har vist i denne saken ved å løfte dette ut av en behandling. Jeg ønsker å vente med den politiske behandlingen til St.meld. nr. 47 kommer til behandling i Stortinget. Jeg vil bare si at det for pionerdykkerne er svært viktig at vi får denne saken til behandling i Stortinget, og en enstemmig komite konstaterer det med tilfredshet.

Heikki Holmås (SV): Vi er fornøyd med at Stortinget nå kommer til å vedta å bevilge disse pengene til dykkerne – det strakstiltaket som går på at man kan utbetale inntil 200 000 kr til hver enkelt pionerdykker. Det synes vi er veldig bra.

Jeg vil ikke akkurat slutte meg til det Peter Skovholt Gitmark fra Høyre nettopp sa i forhold til behandlingen av helheten i saken. Nå skal vi få en skikkelig og grundig gjennomgang i forbindelse med behandlingen av meldinger. Jeg kan vise til at Stortinget på mandag skal ha høringer, der mye kompetent fagpersonell skal inn og snakke – i tillegg til alle berørte parter.

For oss er det veldig viktig å få en grundig og nøye gjennomgang av hele saken, men vi synes jo at det fra Regjeringens side er lagt opp til et litt spesielt løp når de ikke har mannet seg opp til å komme med en klar innstilling til Stortinget i forhold til helheten i kompensasjonsordningen. Men det stiller ekstra krav til oss som stortingsrepresentanter, og vi er nødt til å få hørt alle, være i dialog med både regjeringspartiene og alle de andre berørte parter, slik at vi kan få en lykkelig utgang på denne saken.

Anita Apelthun Sæle (KrF): Dei nordsjødykkarane som i denne saka skal få inntil 200 000 kr, er vel unt kvar krone. Dei har som få andre gjort ein innsats for det moderne Noreg. Dei har dessverre betalt med si eiga helse og arbeidskraft, og det er trist. Det som er gledeleg, er at dei no får påskjøning og oppreisning også av Stortinget.

Men helsa kan aldri verta erstatta. Eit liv kan ein aldri leva om igjen. Skadar kan berre delvis kompenseres økonomisk, sjølv om det hjelper å verta teken på alvor, og det hjelper å rydda økonomiske problem av vegen.

Formålet med denne saka er å forskottera ei erstatning som Regjeringa er innstilt på skal koma seinare. Det er ingen grunn til å tru at Stortinget vil trenera dette. Og det er bra at storting og regjering har evne til å handla når dei innser at det hastar. Det er ikkje ofte at ei løyving på 10 mill. kr vert behandla såpass raskt.

Men det skulle berre mangla. Eg håper at strakstiltaka og gjeldsrådgeving vil gjera at våre pionerar i Nordsjøen forstår at landets øvste styresmakter no tek saka deira på alvor.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) (leiar i komiteen): St.prp. nr. 85 for 2002-2003 omhandlar strakstiltak for pionerdykkarar. I løpet av dei fire siste åra er det dokumentert at staten burde teke eit større ansvar overfor dei fyrste dykkarane frå pionertida i Nordsjøen.

Senterpartiet vil, som den øvrige komiteen, koma tilbake til dei ulike sidene ved dette ansvaret ved handlinga av St.meld. nr. 47. Lat meg berre understreka følgjande: Vi visste, då vi i regjering i 1999 tok initiativ til ei ny vurdering av avslag på uføretrygd til dei som bad om det, til tilvising til Haukeland for seinskadar og til utbetaling av kompensasjon, at vi tok tak i ei sak som kunne medføra ny innsikt og dermed ytterlegare vurdering av oppreisning og økonomisk kompensasjon.

Vi er tilfredse med at Regjeringa har sett i verk straks-tiltak for dei pionerdykkarane som er i ein prekær og akutt vanskeleg økonomisk situasjon. Vi er òg fornøgde med at kontakttelefonen for pionerdykkarar er oppretta og er godt i gang. Den har vist seg å ha ein svært viktig funksjon.

Komiteen skal fyrstkomande måndag, 10. november, ha høyring i forhold til St.meld. nr. 47. Det er mitt håp at ho vil gi eit godt grunnlag for ei grundig oppfølging av eit vanskeleg, men svært viktig sakskompleks, og at Stortinget gjennom eit samarbeid på tvers av partia skal få setja eit verdig punktum i forhold til pionerdykkarane.

Statsråd Victor D. Norman: Jeg er veldig glad for at det er allmenn oppslutning om forslaget om midler til strakstiltak, og har bare lyst til å opplyse at det hittil er brukt 5,9 mill. kr til de dykkerne som er i den mest prekære situasjonen. Vi har inntrykk av at det i hvert fall hjelper litt i en veldig vanskelig fase.

Jeg er også glad for at komiteen slutter seg til Regjeringens forslag om at vi kan bruke inntil ½ mill. kr av midlene til gjeldsrådgivning i regi av stiftelsen. Dette er veldig viktig for å hjelpe folkene.

Jeg skal, i likhet med representantene, ikke gå inn på realiteten i den større saken. Men jeg har lyst til å be om at vi, når Stortinget nå går inn i den større saken, også i høringene, forsøker å bestrebe oss på å stå mest mulig samlet. Det kan være meningsforskjeller, men det at man forsøker å komme frem til en samlet løsning, er hovedgrunnen til at Regjeringen har valgt ikke å komme med et konkret forslag. Vi tror det her er nødvendig med et bredt samarbeid av hensyn til de personene det gjelder. Vi står overfor en gruppe som har gjort en innsats for samfunnet langt utover det man kan vente at noen skal gjøre, som har vært utsatt for belastninger som er så store at – jeg hadde nær sagt heldigvis – det i samtiden ikke var noen som skjønnte hvor store belastninger det var tale om. Vi snakker om en gruppe som har fått svært alvorlige senskader og som enkeltpersoner er usedvanlig sårbare.

Jeg er glad for at det er allmenn oppslutning i Stortinget om at vi må behandle denne gruppen på en verdig måte, at det uansett hva man måtte mene utover det, også er enighet om at vi har et helt klart politisk og moralsk ansvar overfor gruppen. Og så håper jeg at selve saksbehandlingen i Stortinget vil skje på en måte som ikke legger ytterligere sten til byrden for gruppen.

Signe Øye (A): Arbeiderpartiet er, i likhet med de andre partiene, glad for at vi nå kan fatte et vedtak om en straksutbetaling til de pionerdykkerne som har kommet i en vanskelig økonomisk situasjon. Men dette er en stor sak. Når komiteen nå tar tak i St.meld. nr. 47 og går inn i alle de vanskelige sakskompleksene, krever det at man må bruke noe mer tid. Her må man vise grundighet, slik at vi får et godt og oversiktlig bilde av denne vanskelige saken, der også Stortinget til slutt må ta sitt ansvar i forhold til den jobben disse pionerdykkerne har gjort.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, se side 358)

S a k n r . 3

Innstilling frå kommunalkomiteen om ILOs 90. internasjonale arbeidskonferanse i Genève, 3.-20. juni 2002 (Innst. S. nr. 10 (2003-2004), jf. St.meld. nr. 42 (2002-2003))

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp) (leiar i komiteen og ordførar for saka): Innst. S. nr. 10 for 2003-2004 gjeld ILOs 90. internasjonale arbeidskonferanse i Genève 3.–20. juni 2002. Meldinga gir ei kort oversikt over dei viktigaste sakene som vart behandla på den nemnde konferansen, og dei vedtaka som vart gjorde. Meldinga inneheld vidare ei tilråding til korleis Noreg skal stilla seg til spørsmålet om ratifikasjon av protokollen om tryggleik og helse i arbeidslivet, samt informasjon om rekommandasjon nr. 193 om fremje av samvirkeføretak og rekommandasjon nr. 194 om ulykker og sjukdomar knytte til yrkesutøving.

Det er ein samla komite som står bak innstillinga, og difor vil eg berre koma med nokre korte merknader frå mi side. Det eine spørsmålet gjeld konvensjon nr. 155 om tryggleik, helse og arbeidsmiljø, som vart godkjend av Noreg så tidleg som i 1982. Denne gongen gjeld protokollen arbeid for å harmonisera registrerings- og meldeordningar og statistikk over sjukdomar og ulykker knytte til arbeidslivet. Protokollen er ikkje i samsvar med norsk rett.

Høyringsutsegnene avklarar at det er ulikt syn på om ulykker på reiser til eller frå arbeid skal reknast som arbeidsgivaren sitt ansvar. No leier professor Asbjørn Kjønstad for tida eit utval som ser på framtidig yrkesskadeordning i Noreg, og komiteen deler departementet si oppfatning om at yrkesskadeutvalet tek protokollen med i si vurdering. Komiteen meiner at både spørsmålet om ratifisering av konvensjon nr. 161 om bedriftshelseteneste og av konvensjon nr. 121 om yrkesskadetrygd bør vurderast i den samanhengen, og det same gjeld spørsmålet om oppfyljing av rekommandasjonen. Men lat meg understreka at vi frå komiteen si side ikkje har sett det føremålstenleg å gå inn i ei nærmare drøfting. Det betyr altså at vi ikkje har teke stilling til desse spørsmåla. Det vil vi gjera når vurderingane frå Kjønstad-utvalet ligg føre.

Rekommandasjon nr. 193 gjeld samvirkeføretak. Der seier Justisdepartementet i si høyringsutsegn at utkastet ikkje skapar problem i forhold til norsk samvirkerett eller i forhold til Samvirkelovutvalet sitt forslag frå 2002. Men departementet seier òg at det kan sjå ut som om norsk banklovgiving ikkje er i samsvar med utkastet, fordi ho inneheld eit forbod mot kooperative bankar. Komiteen merkar seg at det same departementet meiner at dersom Banklovkommisjonen sitt forslag om forbod mot å etablere kredittforeiningar vert vedteke, kan det reisa spørsmål i forhold til rekommandasjonen. Komiteen er samd med departementet i at det vert teke omsyn til tilrå-

dingane i rekommandasjonen i samband med det vidare arbeidet med lov om samvirkeføretak.

I tillegg vil eg ta med at ein til slutt i utsegna frå Justisdepartementet òg peikar på det kapitlet i rekommandasjonen som gjeld deltaking av kvinner i leiinga. Samvirkelovutvalet har ikkje lagt fram forslag om kjønnsrepresentasjon i samvirkeføretak, men det vert opplyst at det i 2002 er nedsett ei arbeidsgruppe med representantar frå fleire departement og samvirkesektoren som arbeider med tiltak for å styrkja kjønnsrepresentasjonen i dei største samvirkeføretaka. Det er òg eit arbeid som det er viktig å følgja opp.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 359)

S a k n r . 4

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om Datatilsynets og Personvernemndas årsmeldinger for 2002 (Innst. S. nr. 17 (2003-2004), jf. St.meld. nr. 34 (2002-2003))

Presidenten: Etter ønske fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Ulf Erik Knudsen (FrP) (ordfører for saken): Dette er en sak som familie-, kultur- og administrasjonskomiteen har arvet fra justiskomiteen.

Enkelte av de årlige øvelser som Stortinget gjør, er kanskje ikke proppfulle av meninger og formål. Denne saken er ikke en slik sak. Det er en meget god gjennomgang av en svært viktig virksomhet innenfor nemnd og tilsyn.

I denne sal hersker det ingen uenighet om viktigheten av å ivareta personvernet. I en moderne demokratisk rettsstat må man verne det enkelte menneskets privatliv og personopplysninger. Disse er under et betydelig press, særlig ved at man har en informasjonsteknologi og en teknisk utvikling som åpner for mange muligheter for å overvåke, registrere og kartlegge. Hvis ingen er vaktbikkje overfor denne utviklingen, vil vi fort ende opp med uønskede resultater. På dette området gjør tilsyn og nemnd en meget viktig jobb.

Det er en betydelig enighet i komiteen om synspunkter på disse årsmeldingene. Det er imidlertid noen mindretallsmerknader fra SV. Vi i flertallet har ikke sett det riktig å gå inn i merknadene fra SV, med basis i at dette er detaljer i saker som vedgår andre komiteer, og saker som er svært komplekse. Vi føler at det ikke er riktig å gå inn i en slik sammenheng i forbindelse med en årsmel-

ding. En årsmelding bør etter flertallets syn ha et mer overordnet og totalt perspektiv.

Når det er sagt, vil jeg si at på ett område sender en samlet komite et meget klart signal, og det er at man ønsker at Datatilsynet skal være en direkte høringsinstans i flest mulige offentlige utredninger og saker, for å kunne skjønne sitt arbeid som vaktbikkje.

May Hansen (SV): Det er ikke vanlig at man gir signaler i forbindelse med en årsberetning, men SV mener dette er en så viktig sak i vårt samfunn at vi allikevel vil gjøre det.

Personvernet må ivaretas og være en naturlig del ved utarbeidelse av lover og regler, ved samfunnsutvikling, ved markedspåvirkning og ved ny teknologi. På den bakgrunn er det helt nødvendig at vi har en sentral instans som overvåker og informerer allmennheten om personvernet. Datatilsynets hovedoppgave er å beskytte mot at personvernet til den enkelte blir krenket, og Datatilsynet skal samtidig være en tilsynsmyndighet i forhold til personopplysningsloven og helseregisterloven. Personvernemnda skal avgjøre klager over Datatilsynets avgjørelser innenfor personopplysningsloven og helseregisterloven, og enkeltsaker blir på den måten unntatt fra departementets instruksjonsmyndighet. SV viser til den nye organiseringen av Datatilsynet, med opprettelse av Personvernemnda som et uavhengig faglig organ for å sikre individets rettigheter.

Jeg vil bemerke at mange av klagesakene som blir behandlet i Personvernemnda, er av prinsipiell karakter, og det er vanskelige saker som har betydning for mange. Det betyr at sakene som blir behandlet av Personvernemnda, har behov for en bredere utredningsprosedyre. SV ser at dette kan bety lengre saksbehandling og være mer ressurskrevende enn tidligere antatt. Personvernemnda har åtte møter i året, men det kan være behov for å se på om møtefrekvensen skal økes med ett møte i måneden for å korte ned på saksbehandlingstiden. Det avholdes også viktige seminarer for å styrke informasjonstjenesten til etater, departementer og andre interesserte om temaer rundt personvern og annet. SV vil oppfordre Regjeringa til å se på nødvendige tiltak for å styrke ressurstilgangen til Personvernemnda for å kunne opprettholde et høyt nivå på saksbehandlingen og en kort saksbehandlingstid.

Sosialistisk Venstreparti mener at personvern betyr retten til kontroll med opplysninger som gjelder en selv. SV er enig med Datatilsynet i at det er avgjørende at slike vurderinger må komme inn tidligst mulig i prosessen under behandling av nye saker. Samtidig merker SV seg at tilsynet i flere offentlige utredninger og lovforslag ikke er oppført som direkte høringsinstans. Vi vurderer dette som svært uheldig og vil be Regjeringa gjøre forvaltningen oppmerksom på viktigheten av dette. I tillegg bør departementene i større grad vise til hvilken drøfting som ligger til grunn for at en sak ikke anses å bryte med personvernensyn. Det må ligge tungtveiende årsaker, som f.eks. mistanke om alvorlige kriminelle handlinger,

til grunn dersom man skal benytte informasjon innhentet i én sammenheng i en helt annen situasjon.

Når det gjelder hvitvasking av penger, har SV merket seg at Datatilsynet i kommentarene til forarbeidene til hvitvaskingsloven påpeker at sentrale personvern hensyn ikke har blitt drøftet. Vi forutsetter at dette rettes opp i den endelige loven.

Når Regjeringas lovforslag innbefatter en utvidelse av undersøkelses- og rapporteringsplikten til å gjelde flere grupper enn i dag, og Økokrims særegne taushetsplikt i hvitvaskingsaker foreslås opphevet, er det sannsynlig at disse endringene vil føre til at flere hvitvaskingsaker vil bli behandlet av politiet. SV uttalte i merknader til hvitvaskingsloven at det er viktig at Økokrim overholder sin plikt til å slette registrerte opplysninger. Arbeidet til Kontrollutvalget for tiltak mot hvitvasking av penger må vektlegges, og SV forutsetter at departementet følger utviklingen på dette området nøye. Nettopp i slike saker må behovet for kontroll drøftes og personvern hensyn ivaretas.

SV deler Datatilsynets bekymring i forhold til helsevesenets behandling av personopplysninger. Slike opplysninger er blant de mest sensitive vi har, og SV er glad for at dette området også prioriteres i inneværende år.

Det er klaget på at mange sosialkontorer rutinemessig krever detaljerte kontoutskrifter av klienter som en del av dokumentasjonen på utbetaling av sosialstøtte. Slike betalingstransaksjoner kan imidlertid inneholde sensitive personopplysninger. SV vil understreke at det er et krav i personopplysningsloven at all behandling av personopplysninger skal være saklig begrunnet og relevant. Dette er viktig for å begrense innhenting av overskuddsinformasjon og bruk av slik informasjon.

SV tar opp sitt forslag.

Presidenten: Representanten May Hansen har tatt opp det forslaget hun viste til.

Statsråd Victor D. Norman: Jeg er glad for at komiteen både betoner den betydning Datatilsynet og Personvernemnda har, og peker på betydningen også av å få styrket posisjonen som disse har i forhold til bl.a. offentlige høringer.

Personvern er viktig. Det handler om grunnleggende rettssikkerhet, og det handler kanskje enda mer om den enkeltes trygghet for at personopplysninger ikke kommer på avveie. Og i en periode hvor vi naturlig er veldig opptatt av samfunnssikkerhet og av kriminalitet, er det desto viktigere at vi har et sterkt uavhengig organ som kan sørge for at disse hensynene ikke kommer i konflikt med

den enkeltes naturlige rett til vern av sin person og sin personlighet.

Jeg er veldig glad for at komiteen anmoder oss om å sørge for at Datatilsynet blir høringsinstans i alle saker som har personvernaspekter, og vi skal følge opp den anmodningen.

Jeg har samtidig lyst til å si at Datatilsynet og Personvernemnda på sett og vis er en modell for hvordan Regjeringen mener at tilsynsvirksomhet bør organiseres mer generelt, og det er hyggelig å konstatere at Stortinget mener at denne modellen fungerer godt på dette området. Jeg har også lyst til å benytte denne anledningen til å gi Datatilsynet, og lederen av Datatilsynet, en honnør for arbeidet de gjør, ikke bare med enkeltsaker, men med det å sette personvern på den offentlige dagsordenen. Det er viktig når vi har uavhengige offentlige tilsyn, at disse ikke bare fungerer godt i forhold til enkeltsaker, men at de bidrar til å få satt de sakene de er satt til å forvalte, på den offentlige dagsordenen. Det er ingen andre enn Datatilsynet som kan påta seg oppgaven å være kontinuerlig vaktbikkje for den enkeltes personinteresser, desto viktigere er det at de gjør jobben, og at de gjør jobben på en god måte.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4. (Votering, se side 359)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Stortinget er rede til å gå til votering i sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 81/2003 av 20. juni 2003 om innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1406/2002 om opprettelse av et europeisk sjøsikkerhetsbyrå (EMSA).

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

I statsbudsjettet for 2003 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
1500	70 (ny)	Arbeids- og administrasjonsdepartementet: Bidrag pionerdykkerne bevilges med	10 000 000

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 42 (2002-2003) – om ILOs 90. internasjonale arbeidskonferanse i Genève, 3.-20. juni 2002 – vert å leggja ved protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten har May Hansen satt frem et forslag på vegne av Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om at det umiddelbart bør utformes klare retningslinjer for hvilke tilfeller sosialtjenesten kan innhente kontoutskrifter.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble med 83 mot 19 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 10.55.05)

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 34 (2002-2003) – Datatilsynets og Personvernemndas årsmeldinger for 2002 – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 5*Referat*

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 10.56.
